

ด่วนมาก

ที่ กต ๑๐๐๒/๑๘๒๓

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างคำมั่นของไทยที่จะประกาศในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๒๐๔๗๐ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างคำมั่นของไทยที่จะประกาศในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑ พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
 ๓. หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๐๗ (พก)/๑๓๘๔๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 ๔. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๓๔๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 ๕. หนังสือสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๘/๕๗๒๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 ๖. หนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๓/๑๕๑๔๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 ๗. หนังสือกระทรวงแรงงาน ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๒๑๐.๓/๓๒๖๓ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 ๘. หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๐๗.๓๓/๕๐๗๘ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 ๙. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๔๒/๑๔๖๗๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
 ๑๐. หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสวัสดิภาพ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๘๐๘/๔๓๘๔ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ เรื่องการรับรองข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย (Global Compact on Refugees – GCR) และข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ (Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration – GCM) และแนวทางดำเนินการต่อไปในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติ ผ่านกลไกคณะทำงานขับเคลื่อนการนำ GCR และ GCM ไปปฏิบัติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอร่างคำมั่นของไทยที่จะประกาศในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก (Global Refugee Forum – GRF) ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ ณ นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นเวทีทบทวนและติดตามผลการนำ GCR ไปปฏิบัติ เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ดังนี้

/๑. เรื่องเดิม...

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๓ ที่นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ได้รับรอง GCR ซึ่งเป็นเอกสารระบุแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยของโลกโดยมีวัตถุประสงค์ ๔ ข้อ ได้แก่ (๑) ลดแรงกดดันที่มีต่อประเทศผู้รับผู้ลี้ภัย (๒) ยกระดับศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของผู้ลี้ภัย (๓) เพิ่มช่องทางในการไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม และ (๔) สนับสนุนเงื่อนไขในประเทศต้นทางเพื่อการส่งกลับอย่างปลอดภัยและมีศักดิ์ศรี โดย GCR กำหนดให้จัดการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก (Global Refugee Forum) ในระดับรัฐมนตรีทุก ๔ ปี เพื่อทบทวนและติดตามผลการนำ GCR ไปปฏิบัติ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี และร่วมกันประกาศคำมั่นหรือการสนับสนุนเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ ๔ ข้อดังกล่าวของ GCR

๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ นาย Ignazio Cassis รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และนาย Filippo Grandi ข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees – UNHCR) ในฐานะเจ้าภาพร่วม ได้มีหนังสือเชิญรัฐบาลไทย ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ ณ นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ และขอให้ร่วมกันประกาศคำมั่นที่จะช่วยบรรลุตามวัตถุประสงค์ ๔ ข้อตามข้อ ๑.๑ และสอดคล้องกับหัวข้อหลักของการประชุม ๖ ข้อ ได้แก่ (๑) การแบ่งเบาภาระและความรับผิดชอบ (responsibility sharing) (๒) การเข้าถึงการศึกษา (education) (๓) การส่งเสริมการทำงานและคุณภาพชีวิตที่ดี (jobs and livelihoods) (๔) พลังงานและโครงสร้างพื้นฐาน (energy and infrastructure) (๕) การหาทางออก (solutions) และ (๖) การเพิ่มศักยภาพในการให้ความคุ้มครอง (protection capacity)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างคำมั่นที่ไทยจะประกาศในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑ เป็นการแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นทางการเมืองในการสนับสนุนการนำ GCR ไปปฏิบัติ เพื่อที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยตามหลักการการแบ่งเบาภาระและความรับผิดชอบ โดยมีได้มีถ้อยคำหรือบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ดี โดยที่การดำเนินการตามคำมั่นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาล รวมทั้งเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน กระทรวงการต่างประเทศจึงเสนอร่างคำมั่นฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑ จะมีขึ้นในวันที่ ๑๗-๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ อย่างไรก็ดี UNHCR ได้ขอให้แต่ละประเทศแจ้งคำมั่นที่จะประกาศในที่ประชุมล่วงหน้า จึงขอความกรุณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในโอกาสแรก

๔. สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการนำ GCR และ GCM ไปปฏิบัติ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยมีอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศเป็นประธาน และมีผู้แทนจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก เข้าร่วมประชุม เพื่อร่วมกันพิจารณาร่างคำมั่นที่ไทยจะประกาศในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑ โดยแต่ละหน่วยงานได้ร่วมกันพิจารณาและให้ข้อคิดเห็นต่อคำมั่นของไทยบนพื้นฐานของการดำเนินงานที่ผ่านมาและแผนงานที่สามารถดำเนินการได้ในอนาคต และเน้นสิ่งที่สอดคล้องกับหัวข้อหลักของการประชุมตามข้อ ๑.๒

๔.๒ ร่างคำมั่นที่ผ่านการหารือตามข้อ ๔.๑ แล้ว มีทั้งสิ้น ๘ ข้อ ดังนี้

- (๑) การดำเนินการต่อเนื่องเพื่อรับรองวุฒิการศึกษาและเอกสารทางการศึกษาของเด็กผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมา
- (๒) การให้โอกาสการทำงานสำหรับผู้เดินทางกลับไปแล้วตามกฎหมายของไทย และการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องล่วงหน้าก่อนเดินทางกลับเมียนมา
- (๓) การพัฒนาความร่วมมือในกระบวนการส่งกลับผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมา
- (๔) แนวทางการใช้การพัฒนาเพื่อช่วยเตรียมความพร้อมพื้นที่รองรับผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมาและชุมชนท้องถิ่น
- (๕) การเสริมสร้างความสามารถและทักษะที่จำเป็นให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการนำระบบคัดกรองเพื่อคัดแยกผู้ต้องการความคุ้มครองระหว่างประเทศออกจากผู้แสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจมาปฏิบัติ
- (๖) การนำมาตราการทางเลือกแทนการคุมขังเด็กที่ต้องการความคุ้มครองระหว่างประเทศมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (๗) การจัดให้เด็กที่ต้องการความคุ้มครองระหว่างประเทศในประเทศไทยเข้าถึงการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม
- (๘) การส่งเสริมการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยไม่เลือกปฏิบัติภายใต้

โครงการ “ยุติธรรมใส่ใจ”

ดังรายละเอียดร่างคำมั่นภาษาอังกฤษ พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๓ โดยที่จะเป็นการประชุมครั้งแรกที่ประเทศต่าง ๆ แสดงความมุ่งมั่นทางการเมืองที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยตามหลักการการแบ่งเบาภาระและความรับผิดชอบผ่านการประกาศคำมั่น การร่วมประกาศคำมั่นของไทยจึงจะเป็นโอกาสแสดงบทบาทสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่การเจรจาและรับรอง GCR ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการนำ GCR ไปปฏิบัติ นำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีในประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญ เช่น การส่งกลับผู้หนีภัยการสู้รบจากเมียนมาอย่างยั่งยืน การมีระบบคัดกรองผู้ลี้ภัย การใช้มาตรการแทนการกักตัวเด็กในท้องถิ่น และส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยคณะผู้แทนไทยที่จะเข้าร่วมการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑ จะประกอบด้วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงมหาดไทย

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด

-

๖. ผลกระทบ

-

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการนำ GCR และ GCM ไปปฏิบัติ ครั้งที่ ๒ กระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งเวียนร่างคำมั่นฯ ที่ปรับแก้หรือเพิ่มเติมตามข้อคิดเห็นที่ได้ในที่ประชุมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๔ พิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้มีหนังสือแจ้งยืนยันว่าไม่มีข้อขัดข้องหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมต่อร่างคำมั่นดังกล่าว ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓-๑๑

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เห็นชอบร่าง GCR และร่าง GCM ที่ผ่านกระบวนการเจรจาแล้ว และอนุมัติให้คณะผู้แทนไทยร่วมรับรอง GCR และ GCM

๙.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ ทราบเรื่องการรับรอง GCR และร่าง GCM และแนวทางดำเนินการต่อไปในการนำไปปฏิบัติผ่านกลไกคณะทำงานขับเคลื่อนการนำ GCR และ GCM ไปปฏิบัติ

๙.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ เห็นชอบในหลักการให้มีระบบคัดกรองคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย และมอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือแนวทางร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๙.๔ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยและอาจเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ให้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ให้ความเห็นชอบต่อร่างคำมั่นและให้คณะผู้แทนไทยร่วมประกาศคำมั่นดังกล่าวในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก ครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๑๓-๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ก่อนประกาศคำมั่น ขอให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถดำเนินการได้โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๒๔

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๖๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ti.supachalasai@mfa.mail.go.th